

Notitie: 9VERAS-DUU.13096a.V
Voor: Internetconsultatie Rijksoverheid
Betreft: Zienswijze VERAS inzake het besluit regeling voor uitgebreide producenten
verantwoordelijkheid

Van: secretariaat
Datum: 12 september 2019

Zienswijze VERAS op UPV

Geachte heer, mevrouw,

Dank voor de gelegenheid die u stelt om onze zienswijze in te brengen op het ontwerp Besluit inzake de regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (hierna: UPV).

VERAS is de branchevereniging van sloopaannemers en asbestverwijderingsbedrijven. Met circa 100 leden zijn we verspreid door het hele land. Eén van de speerpunten van ons beleid is het zorgen en borgen dat materialen en grondstoffen afkomstig van sloop en renovatie, worden afgezet in de Circulaire Economie. Dit proces noemen we circulair slopen en informatie kunt u hierover vinden op www.sloopaannemers.nl en www.allesovercirculairslopen.nl

VERAS is van mening dat we alle betrokken partijen in de bouwcyclus nodig hebben om zo hoogwaardige mogelijk sloopmaterialen te kunnen afzetten en inzetten. Dat betreft de opdrachtgevers tot sloop en renovatie, de bestekschrijvers, afnemers van voornoemde materialen en zeker ook de producenten / importeurs van de verschillende bouwmaterialen die na hun levenscyclus vrijkomen bij sloopprojecten.

VERAS ziet een gemêleerd beeld als het gaat om producenten van materialen die hun verantwoordelijkheid nemen. Bij sommige producenten is het bewustzijn en de noodzaak al goed verankerd (bijvoorbeeld de lampen en armaturen) en bij anderen juist nauwelijks of niet (bijvoorbeeld EPS als isolatiemateriaal en producenten van primair gips).

VERAS is tevreden met uw initiatief om tot deze regeling te komen. Graag onderstrepen we dit met onze zienswijze. Wij zien deze regeling als een belangrijke voorwaarde om invulling te geven aan circulair slopen in de Circulaire Economie. Hiernaast maken we ook graag van de gelegenheid gebruik om de regeling verder aan te scherpen.

Graag maken we ook de verbinding naar het Rijksbrede beleid voor CE. Zie paragraaf 4.1.3 over producentenverantwoordelijkheid in Bijlage 1 aan het Rijksbrede beleid voor CE in 2018:

Producentenverantwoordelijkheid

De bestaande producentenverantwoordelijkheid is gebaseerd op de EU Kaderrichtlijn Afvalstoffen en geldt nu voor een beperkt aantal stromen (auto's, banden, elektronica, verpakkingen en batterijen). In opdracht van IenM heeft EY onderzoek gedaan naar de opties voor toepassing van producentenverantwoordelijkheid op nieuwe stromen en de mogelijkheden voor versterking van het instrument zelf. Door EY wordt een aantal stromen genoemd die relevant zijn voor Nederland (zoals matrassen, luiers, textiel en bouwmaterialen).

Daarnaast wordt aangegeven hoe producentenverantwoordelijkheid kan worden versterkt: met prikkels voor circulair ontwerpen, preventie van materiaalgebruik, hoogwaardig hergebruik en hoogwaardige recycling. Komend jaar gaan we verkennen hoe we de invulling van de al bestaande producentenverantwoordelijkheid kunnen uitbreiden. Het kabinet denkt hierbij aan afspraken over de hoeveelheid herbruikbare (gerecyclede of biobased) materialen. Aanvullend stimuleert het kabinet een ketenaanpak voor een aantal prioritaire stromen, zoals matrassen, luiers en textiel gericht op de ontwikkeling van duurzame business cases. Het introduceren van producentenverantwoordelijkheid (zoals het terugnemen van het af te danken product) is daarbij een mogelijk te hanteren instrument.

De gele markering is door onszelf gedaan en verwijst naar een versterking van de producentenverantwoordelijkheid voor bouwmaterialen. Deze komen weer als grondstoffen vrij in de sloofase en dienen geschikt te worden gedemonteerd en ingezet als nieuw materiaal.

VERAS gaat graag met u als Rijksoverheid in gesprek om te bezien hoe we deze verbinding effectief kunnen beleggen. Hieronder volgen enkele concrete voorstellen:

Artikel 2 (verplichtingen producent)

Onder lid 2b is aangegeven dat de ontdoener kosteloos in staat moet worden gesteld om materialen bij een innamesysteem in te leveren. Voor de praktijk in de sloofbranche blijkt dat helaas niet voldoende. De bouwmaterialen zitten opgesloten en verankerd in het bouwwerk. Juist het demonteren op een zorgvuldige wijze en zodanig dat deze materialen weer goed kunnen worden ingezet in de CE, brengt extra kosten met zich mee. In bijvoorbeeld een verwijderingsbijdrage dient derhalve rekening te worden gehouden met alle kosten die redelijkerwijs moeten worden gemaakt om tot een verantwoord afvalbeheer te komen (en dus hergebruik) in de Circulaire Economie. Deze kosten zouden eveneens expliciet onder de producentenverantwoordelijkheid moeten vallen en worden geregeld in dit artikel van de regeling. Alleen hiermee wordt bereikt dat aan het begin van de levenscyclus als wordt geregeld en gefinancierd dat de materialen aan het einde van hun levenscyclus beschikbaar blijven voor de circulaire economie.

Artikel 6 lid 4

Dit raakt eveneens aan de bepaling in artikel 6 lid 4 waarbij de producent (middels een organisatie) rekening dient te houden met de gehele levenscyclus van de stoffen, mengsels of producten. VERAS verzoekt om dit artikel 6 lid 4 eveneens toe te voegen: “de demontage in de sloofase” (ofwel het geschikt maken voor hergebruik).

Nota van Toelichting (1)

In de Nota van Toelichting is aangegeven dat de producent afspraken kan maken met “andere actoren” om zijn uitgebreide verantwoordelijkheid na te komen. Hier is een rijtje van actoren genoemd, sloopaannemers ontbreken hier als belangrijk actor. VERAS stelt voor om de sloopaannemers hier aan toe te voegen.

Nota van Toelichting (2)

In de Nota van Toelichting is onder punt 3 gesteld: “Per productstroom blijft het mogelijk om aanvullende of specifieke eisen te stellen.” VERAS is content met deze mogelijkheid. In de praktijk blijkt namelijk dat afnemers van her te gebruiken materialen dikwijls verregaande eisen stellen aan het te accepteren materiaal voordat zij het innemen, het gaat daarbij bijvoorbeeld om:

- vlakglas met kitresten of met folie;
- minerale isolatiematerialen met niet-vermijdbare aanhangende contaminanten, waarbij de verontreiniging vaak reeds ontstaat in het bouwproces;
- gecacheerde isolatiematerialen, waarbij het isolatiemateriaal redelijkerwijs niet meer is te scheiden van de cachering
- Gips met cachering of behang.

Door het stellen van (te) scherpe eisen bij acceptatie werpt de afnemer feitelijk een barrière op om tot effectief hergebruik van deze materialen over te gaan. Ook dit aspect zou naar onze mening ondervangen kunnen en moeten worden door de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Discussies over verantwoordelijkheid van de zuiverheid van de te accepteren hergebruiksmaterialen moeten worden voorkomen door heldere eisen in de Regelingen voor uitgebreide productverantwoordelijkheid. Wij vertrouwen erop dat met het stellen van “aanvullende of specifieke eisen” beoogd is dat de producent reële eisen stelt aan de producten die hij in de markt heeft gezet en op deze wijze zijn verantwoordelijkheid op een brede wijze invult.